

Передплата

«РУСЛАНА» вилосить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 пер.
в п.ч року . . . 10 пер.
на чверть року . . . 5 пер.
а місяць . . . 1-70 пер.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Пощиноке число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не воьмень мплости і віри не воьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — 8 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свьят
о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиция місцевя
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
напередне застережене.—

Рекламації неопечатаніє
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Задачі рускої інтелігенції а передовсім духовенства.

(X) Хто помічував бачно розвиток людства і прилюдного житя, той впевнив ся, що в сьвітї веде ся завзята боротьба поміж двома могутними силами. З одного боку суспільність християнська, оперта на Христовій науці, котрої заборолом християнська Церква, з другого боку ті темні сили всесвьітного інтернаціоналу, що змагають до знищеня сучасного ладу суспільного отже й сего головного заборолу християнської Церкви а завєденя соціалістичного раю на землі. Сі темні сили інтернаціоналу, зорганізовані в соціально-демократичних товариствах і їх усяких ріжновидностях радикалізму ведуть невсипучу і систематичну роботу, щоби в суспільности підкопати підвалини віри і Церкви, а тим способом тим лекше довершити своєї головної задачі знищеня сучасного суспільного ладу. А позаяк головним заборолом сего суспільного ладу є Християнська віра і Церква а підпорою віри і Церкви є слуги Христові, свьятенники, тим то передовсім вся боротьба сих темних сил звернена проти духовенства, щоби до него підірвати всяке довіре, знищити єго вплив і значінє, а тоді вже вся наша робота піде легко.

І у нас, в рускїм народї, веде ся вже та робота від довшого часу, а ціль єї така сама, як і всего інтернаціоналу — знищити повагу, значінє і вплив духовенства, підорвати в суспільности всякі основи християнської віри, а тим самим відорвати нарід від Церкви, щоби опісля ужити єго яко оруде до своїх інтернаціональних цілій.

А щоби тим лекше заманити широкі верстви народні у свої сіти, говорить ся, що нібито релігія се річ приватна, що нібито її не тикає ся, а для більшої примани вивіщує ся навіть в соціалістичних програмах національний прапор, прапор національної автономії. Виходить отже для необачних, начеб дійсно соціалісти і всякі їх ріжновидности дбали про се, щоби народи визволити не лише від гнобленя висших верств, але й від національного покривдженя і завести справдешній рай на землі.

Одначе хто хоч троха роздивив ся в історії, сей міг впевнити ся, якої насили допускали ся ті темні сили, наколи захопили власть у свої руки а сучасні події в соціалістичній Франції стають

відстрашаючим прикладом змагань всесвьітного інтернаціоналу. І у нас робота сих темних сил, що видавала ся спершу маловажною, починає виявляти шкідні свої змаганя і вже зовсім явно і рішучо до сего признавати ся. Не лише потайна робота по громадах, в читальнях, але зовсім явно виповіджена війна в таких часописях як Воля, Громадский Голос і численних брошурах розкидуваних між народом показує, що чи то соціал-демократи, чи радикали, чи з мінімальною, чи з максимальною програмою — ідуть до одної і тої самої ціли. Хто ще не вірив тому, може впевнити ся з найновїшої напасти Громадского Голосу п. з.: З попами чи без попів? Не наводимо сеї плюгавої статї, але єї основа показує виразно, що не лише оо. Войнаровский, Фолис, Онишкевич лише хвилево є терпимі яко заступники народу, але так само Романчук, Кость Левицкий, Олесницький і ин. будуть приневолені зробити місце Трильовским, Остапчукам і Вітикам, котрі мають бути месіями укр.-русского народу і завести свій лад суспільний на Руси.

Бачить все те дуже добре та свьітска інтелігенция руска, котра ще не є байдужна для християнської віри і Церкви, бачить все те і розуміє та відчуває руске духовенство, бачать се і відчувають всі наші міродатні чинники, але супроти всего того, що роблять посеред народу рускі соціалісти і їх невідродні брати радикали, остають байдужними. А вжеж передовсім покликані до того слуги Христові Церкви, свьятенники, щоби подумали про якусь зараду сему лихови. Правда, нераз говорить ся про се при ріжних нагодах, на приватних сходинах, на соборчиках деканальних, від часу до часу появить ся якась статя в одній або другій часописи на сю тему, одначе до дійсної, реальної роботи, котра би сему лихови могла запобігти, не доходить. Одні думають, що оно ще не є так зле і небезпечно, другі виждають почину з гори, а тимчасом темні сили не сплять і запопадливо працюють, так що може бути за пізно, коли керівничі нашої суспільности отямлять ся і стануть до роботи.

(Дальше буде).

Епископ про вибори.

(X) Кралеградский епископ др. Ду-
брава видав з нагоди недавних вибо-

рів до державної ради пастирске посланіє до вірних, котре буде поперечно цікаве і для наших відносин. Тимто подаємо головні уступи з сего посланія, може се і для наших відносин знадобить ся.

На вступі висловлює епископ почуване радости і вдяки. В Чехах, каже він, ішли сторонництва навперейми, щоби з найбільшим числом мандатів внести також свої ідеї і цілі, а між ними виступила також католицка організація. Многими маловажена, противниками поборювана, а архієреями благословена та одушевлена змаганєм для Бога, Церкви і вітчизни, явила ся католицка організація при урні виборчій, щоби здобути собі право в законодатнім тілі також промовляти і рішати. А чого противники не сподівали ся, не причували, се стало ся і понад 82.000 католицких виборців стануло до вибору і вибрало 7 кандидатів католицкої організації до державної ради, а з сего припадає 4 в цілости, а 1 в часті на нашу дієцезію. Відрадна подія для Чех і для нашої єпархії.

Дальше згадує епископ, що почин до сеї католицкої організації дав ще єго попередник єп. Бриних, що на єго поклик взяли ся до виборчих пригоговлень духовні і свьітські, за що їм тут складає подяку і висловлює надію, що сей приклад поділає також на тих, що доси держали ся оддалік організації.

«Я маю на думці будучину, каже дальше епископ, бо она повинна припасти нашій свьятій справі. А щоби причинити ся до сего суспільного розвитку після сил своїх, не можна станути в половині дороги; католицка організація повинна здобувати щораз дальші круги, процес розділу духів повинен довершити ся, треба дальше організувати і просвьічувати...

Тимто звертає ся епископ передовсім до свьятенників, котрих обовязком є проводити вірним, а до духовних обовязків свьятенника прибув тепер ще новий, іменно задача організувати вірних по католицки.

Противники радо бажали би знищити сию діяльність клеру з такою нимівкою, що свьятенник не повинен робити політики, а повинен стояти понад сторонництвами, щоби собі приєднати довіре всіх і в загальній боротьбі втихомирювати і годити.

Цевно, що всі маємо такий обовязок. Але щоби пособляти спокоєви і згоді, нема ліпшого способу, як католицка

організація, щоби з її підмогою визволити нарід від згубних впливів розкладових і виворотних, а поставити суспільне життя на основах католицьких засад, тих засад, котрі в душі князя мира, Ісуса Христа, дають світові і людскості і зберігають справдешню свободу, рівність і братолюбів. А коли се є ціль і єство католицької організації, то ми природно покликані своїм духовним званєм зовсім природно до того і тому також управлені послужити сій організації, не лякаючи ся докору, що ми заколючемо супокій і згоду і виходимо поза межі наших заводових обовязків.

На останку звертає ся єпископ до всіх вірних і висловлює надію, що они оціняючи досяглість католицької організації для добра загалу злучать ся з одушевленими борцями під прапором католицьких засад і відопруть побідно напір противників.

За таким прикладом повинні піти всі владики в данім случаю, а тоді не будемо нарікати на соціялізм і радикалізм та занепад віри.

Народна школа а практичне життя.

(Вакаційний курс науки зручності для учителів шкіл народних в Самборі).

(Дальше.)

Під наукою зручності для мужеских школярів розуміти треба виконуванє ріжного рода систематично уложених предметів з паперу, картону, дерева, зеліза, лозини, занятя в городі. Найбільше розвинув ся діл виробів з дерева, менше з картону і лозини, а ще менше з зеліза. Вироби з дерева надають ся найлучше до введеня в школах, бо при них можна удержати чистість, дерево найлекше можна обробляти і найлекше можна єго мати а в додатку є велика ріжнородність виробів, та через ужитє ріжних знарядів виробляєсь найбільше зручність а відчитуванє і розумінє фахового рисунку приготує до життя практичного.

Сегорічний вакаційний курс науки зручності в Самборі обнимав вироби з дерева при варстаї столярськїм і токарнї. До науки сеї зладжені суть систематично уложені моделі, а крім уживаних взірців німецьких, шведських, французьких а навіть російських, маємо і наші. З наших згадаю про уклад сокальський, зладжений на підставі укладу шведського і моделів виробів домашнього промислу нашого народу, зібраних на сю ціль через пок. Гр. В. Дідушицького в ріжних сторонах нашого краю. Уклад сей обнимає 100 моделів, відповідні рисунки і підручник. Подібний до сего, а ріжнить ся л шень кількома моделями, є уклад краківський. Інший уклад обнимають взірці львівські, призначені для шкіл виділових. Суть знов моделі і взірці призначені для шкіл заводових — промислових і ті в першій мірі узглядняють ціль чисто практичну заводову.

Дотеперішна практика виказала, що систем сокальський-краківський, хотий що до укладу добрий, опертий на засадах дидактики, але є за просторий, тож ви-

магає скороченя, упрощеня, а також деякої зміни

Як при науці писаня і читаня держимо ся системи, що наперед зазнакомяємо з звуками і їх знаками, та по пізнанню їх лучимо знаки звуків в складі і слова та гадки, як при науці музики наперед мусять ученики пізнати тони, в них вправляти ся, а відтак лучити їх в мелодії, так само при науці робіт ручних мусимо зазнакомити з уживанєм знарядів, способами оброблюваня матеріялу, важнішими полученями, а рівночасно стреміти до виконуваня моделів. Уклади шведський, сокальський і краківський держали ся правила, котре веде від річий повдичих до зложених, від лекшого до труднішого, але оброблюванє матеріялу, уживанє ріжних знарядів, науки получень лучили при перероблюваню предметів, маючих рівночасно практичне приміненє. В тім ішли за взірцем домородного промислу, що не приготовляєсь до виконуваня пр. нецок, кочерг, лопат, колісниць і т. п. попередною вправою, а приступає впрст до вироблюваня їх і то як найпривітнішими знарядями. Учителі беручі участь в дотеперішних курсах, уряджуваних в Сокалі, Кракові повинні були виучитись виробленя 100 моделів, а до сего потребували часу трех вакацій по 4 тижні, що получене було з значними видатками і переповами, котрі потягали за собою такі консеквенції, що неоден знеохочував ся, декогрі відбули тільки перший курс а мало з учасників кінчило єго в цілости. Се потягало за собою такі наслідки, що більшість вводячи сю науку по школах, обмежалась до одної і то першої части виробів, що не давало образу цілости і не приготувляло молодіж шкільну так, аби она потрібні річи при господарстві, або з домового промислу виробляти могла, бо не мала спромоги набути вправи.

Маючи се на увазі, старали ся заряди курсів уложити на підставі зробленого досвїду і дотеперішних взірців таку серию, котру могла би молодіж шкільна переробити, а котра би містила в собі всі роди обрїбки і получень, та давала образ цілости.

Заряд курсу науки зручності в Самборі узгляднив тільки сорок моделів, котрі обнимають всі роди вправ і ужитє ріжних знарядів, становлять они цілість в собі замкнену*).

*) Список їх: 1) Лісочка до сіткованя. 2) Кілок округлий. 3) Ручка до різька. 4) Ручка до пера. 5) Шиделко до гарасу. 6) Держак до молотка. 7) Колодка до ножа. 8) Вправа в різаню пилкою (прості). 9) Вправи в різаню пилкою (скісні). 10) Стільничка. 11) Ніж до розтвнаня паперу. 12) Колодка до долодка. 13) Рамочка. 14) Полученє тесельське (замок поперечний). 15) Рамка. 16) Півметрівка. 17) Ложка. 18) Ложник. 19) Шуфелька. 20) Полученє тесельське під простим кутом. 22) Консолька. 23) Полученє тесельське в ластівочий хвіст. 24) Накривка. 25) Стілець під куфер. 26) Полученє тесельське (замок з впусом). 27) Цинкованє прсте. 28) Скринка цинкована на цьвоки. 29) Цинкованє скісне. 30) Пуделко з засувкою, скісні цинки. 31) Полученє тесельське в вилка. 32) Угольниця проста. 33) Оправа до пилки. 34) Полученє тесельське при помочи накладки. 35) Рамка герована. 36) Кіш на ножі і вильці. 37) Шараги з поличкою. 38) Стільчик. 39) Касетка. 40) Улій. Крім сего 4 до 6 вправ токарських (без приміненя).

Відступлено з конечности від засади в части, що кождий модель має мати практичне приміненє, а введено в систему ряд спеціальних вправ і получень, котрі уможливають відтак зробленє моделю по набутій вправі на взірці. Рід введених вправ в ужитю пилки, гбля, получень на спеціальних взірцях влучених до серії усувають закьд, що ученики не мають нагоди набрати вправи. Моделі точені вилучено з серії з сего огляду, що не кожда школа буде могла ю мати, але щоби учасники курсу могли вести науку і точених взірців, переробляли за порядком школу точеня, тож і під сим зглядом підготовлено їх достатчно так, що маючи підставу, будуть могли в разі потреби і самі вправляти ся.

Крім сего мали спромогу підчас щоденних викладів пізнати ціль науки зручності, яко средства виховавчого в наших школах, роди знарядів, потрібних до веденя науки, будову дерева, роди, способи приладжуваня єго пр. сушеня, історію розвою робіт ручних в шкільництві, погляди і гадки визначніших педагогів теоретиків і практиків, та важніші системи. На годині рисунків рисовано і обговорювано моделі і взірці, та конструкцію сих моделів, які мали практично зробити.

Підчас праці набирали не тільки вправи, але запізнавали ся з знарядями, способом їх ужитя, будовою лавок столярських і токарнї.

(Конець буде).

Новинки

— Календар. В середу: руско-кат.: Успеніє Пр. Богор.; римо-кат.: Августина. — В четвер: руско-кат.: Образа Господ.; римо-кат.: Усієн. Йоана Х.

— Звіт дирекції рускої гімназії в Перемишлях за шк. рік 1906-7. В печатаній під тим заголовком брошурі на вступі на 18-ти сторонах поміщено розвідку проф. Н. Садовського п. з. «Короткий начерк теорії функцій аналітичних». З властивого звіту дізнаємо ся, що учительський збір рускої гімназії складав ся з директора, 29 учителів обовязкових предметів і 2 учителів надобовязкових предметів. Бібліотека учителів збільшила ся о 179 творів і числить 1.711 творів. Бібліотека учеників має 644 руских творів, 626 польських і 568 німецьких. Історично-географічний габінет має 150 приборів, природописний збільшив ся о кілька оказів (числа всіх оказів не подано), а фізикальний габінет має 271 приборів. Дальше зазначено в звіті, що молодіж уряджувала забави на павзах, прогульки поза місто (під проводом проф. Коренця), уживала доволі купелів, ховзанчи і веслярки на човнах (під проводом проф. Мануляка). Убога молодіж находила матеріялну поміч в бурсі ім. св. О. николая (де було 97 учеників, а крім того 20 лише харчувало ся), в церковнім брацтві св. О. Николая, в тов-і українського жіноцтва і в тов-і ім. св. Кирила. З початком шк. року 1906-7 вписало ся 932 учеників публичних і 9 приватистів. Підчас року прибуло 10 а виступило аж 84, між ними 30 в I класї, 14 в III А (господар клася п. Ор. Авдикович), а 11 в V А. Родом з Перемишля було 44 учеників, з перемиского повіта 171, з інших повітів Галичини 539, зі Шлеска і Чехії по 1, а 2 з Буковини. Поміж учениками був і римо-католик а 18 мойсеєвого віроісповіданя, прочі греко католики. До рускої рідної мови признало ся 739 учеників, а 19 до жидівської. Стан родичів: Найбільше було учеників селянських 350, синів

св'ячеників було 167, міщан і ремісників 97, державних слуг 37, народних учителів 30, купців 21 ітд. — Класифікація з кінцем II пір року: 55 перших клас з відзначенням, 581 перших, 67 поправок, 26 двійок, 26 трійок а 3 учеників не класифіковано. Найліпше випала класифікація в VI Б і в VIII (господарі клас п. Ів. Малиновський і п. Вол. Дикий), в яких всі ученики мали добрі класи; найгірше списала ся II Б кл., в якій на 59 учеників було 8 поправок, 5 двійок і 5 трійок. (Господарем тої класи був п. Ів. Єлюк). В протягу цілого року ученики заплатили 8.720 К чесного; стипендістів було 17, які побрали 4.155 К стипендій.

— **Сокильський злет в Стрию**, який відбуде ся дня 1. вересня, если допише погода, буде величавою сокильського маніфестацією. До сего виступу приладжують ся всі пожарні „Соколи“ стрийського повіта, яких є 37, і деякі „Соколи“ з сусідних повітів. Зі Львова поїде до Стрия кількадесять членів „Сокола“. Пос. др. Евг. Олесницький відкликав з причини сокильського св'ята в Стрию свої посольські звіти, заповіджені на день 1. і 2. вересня в Романові і Стрилісках.

— **Адин язык — адин народ!** Лікар, Роспанин, який поселив ся недавно на Україні, приймає в шпитали хорих. Фейлетоніст „Ради“ подає розговор тього лікаря з хорою бабою, Українкою, які взаємно не можуть зрозуміти ся. Ледви допитав ся лікар про „фамілію“ пацієнтки, почім завела обов між собою ось яку бесіду:

- А вот ви еще скажите: откуда вы?
- Та тутешня.
- Как?
- Тутешня, кажу, з кутка.
- Скутка? Это далеко?
- Та ні. На горбі?
- Это село: Нагорбі?
- А вжеж село на горбі.
- А какой волості?
- Та либонь таки нашої...
- Да что вы рассказываете?! Я записал: Нагорбі, а вы теперь гаварите: Либонь. А Либонь какой волості?

— Таж часої, Черновецької.
— Так ви в Либоні живіть ілі в Нагорбі?
— На горбі.
— Зачім же ви сюди Либонь приплелі? Тільки книгу пачкаєш із за вас. Так Нагорбі нашої волості? Черновецької?

- Еге, Черновецької.
- Ну, слава Богу, на канец то толку добілісь. Какая ви непонятліва! Ну, что там у вас случилось? Что баліт?

— А коліно рве.
— Акуліна рвійот? Да где же она? Почему вы ее сюда не привели? А я вас записывал без надобности! Фу! Сколько времени из-за вас!.. А!

- Та вже з тиждень.
- Что такое?
- З тиждень, кажу. Від неділі рве.
- Неделю рвійот, і ви до сіх пор нічево не делали! Да как же можно так запускать болезнь; видь, она мучит са целую неделю!.. Ах! Боже мой! Маленькая ана?

— Хто?
— Да Акуліна-то?
— Як звичайно — коліно. Розпухло тепер.

— І распухла? Паслушайте: сію мінуту атправляйтесь дамой і привезіте ее сюди.
— Та кого везти? Як його.. вибачайте, паночку: я не розібрала. Вже будь ласка — дайте мені масті якої, поздоров Боже вас, та я собі піду до дому.

— Да нельзя масті! Как можно заглазно лечить?! Боже сохрани? Везіте ее сюда, сейчас же!

— Та як же везти? Яж ось тут! Може ви самі, звиніть у тім слові, не те..

— Ах, нельзя везті? Трудно больна? Ну чтож, тогда я после приема сам поеду к вам.

— Та чогож вам трудить ся, коли яж тут — ось.

— Как, Акуліна тут? Так давайте ее сюда, покажите!

Бабка сідає долі, підіймає ся, щоб показати слабу ногу.

— Да постоите! — кричить лікар, что вы делаете?

— Таж коліно вам показати!..

— Каліно! Вот оно что! А я думал совсем другое! Фу! Ну, і беда мне с вами, да с вашим языком!..

— А хібаж я вам що погане сказала? — мовила баба, розвиваючи завязки на слабій нозі.

— Да нічево!.. Язык вот только ваш..

— А щож мій язык?

— Да не ваш.. а ва абще, язык ваш трудный, непонятный.

— Такий мій язык, як у всякої людини. Хіба я кому — що.. Крий мене, Боже!

— Да не ви, а язык ваш, малороссійский, разговор, панімаєте?

— Який разговор? Хіба я що погане сказала на кого?

— Да — ну, будіот! Ви меня не панімаєте

— Еге, звиніть, як мене хто ганьбить, то це я понимаю добре. А я ж вам, здаєть ся, ні одного слова поганого не сказала!..

— **Щедрий дар директора театру.** П. Людвик Гелер, директор львівського міського театру в день своїх вчорашніх іменин зложив величний дар на річ театральної прислуги. Коли іменно по ряді депутацій артистів, хорів, по відспіваню кантати і оркестри та інших кругів, стоячих ближше особи директора, зложила свої бажаня театральної прислуга, по відомив їх дир. Гелер, що кладе угольний камінь під інституцію, яка zapewнила би їм можливість екзистенції і заосмотрене на старість, приступаючи до основаня емеритального фонду театральної прислуги. На сю ціль зложив дир. Гелер з власних фондів початковий капітал в квоті 10.000 корон. Сим даром викликав директор щирий подив і правдиве одушевленє, бо всеж то у приватного чоловіка, що обняв театр у тяжких обставинах є прямо королівска гоїність. Під кермою такої руки театр може зі споковм глядіти у свою артистичну, як і матеріальну будучину.

— **Кандидатура презид. Цюхціньського до сойм.** Вчора станув перед численним збором виборців президент м. Львова, п. Цюхціньський яко кандидат на опорожнене місце соймового посла по бл. п. Михальським. В своїй кандидатській промові заявив п. Цюхціньський, що є за як найширшим виборчим законом і не бачить ніякого небезпеченства для народовой справи, бо, як зазначив, „лихо було би з нами если би треба аж окремими законами забезпечувати польску народність“. Кандидатска промова тривала по верх пів години, почім збори прийняли его кандидатуру через аклямацію.

Оповістки.

— **Вписи учеників до ц. к. академічної гімназії у Львові** (головного заведеня і філії) відбудуть ся в днях 12, 13. і 14. вересня. Пізнійші зголошеня не будуть узгляднені. Правильна наука шкільна зачне ся в понеділок 16. вересня. Іспити повторні з одного предмету і вступні відбудуть ся в приписаних речинцах, а іменно: повторні дня 30 і 31. серпня, вступні до I класи дня 2. вересня а вступні до II.—VIII. класи дня 5. вересня. До вступних іспитів зголошувати ся треба в канцелярії Дирекції день перед іспитом. Всі прочі рускі часописи просить ся о повторенє сего оповіщення. — Директор *Харкевич*.

Матеріали до історії звосня Галичан з Буковинцями.

Ч. 53.

Лист Осипа Барвінського до Із. Воробкевича писаний р. 1867.

(Дальше).

Сей темать „Скали дівочої“ дуже спосібнай до балади оттакої, якъ би Шевченкові: Тополя, Причина, Утоплена. Спосібъ писаня балади оттакої, якъ сі прехороші Шевченкові, Тобі ще не свій; треба отже, щобъ Ти прийнявъ ся за студиумъ сіхъ Шевченковихъ балад: Тополі, Причинни й Утопленої а особливо Тополі. Студиуючи отті балади прирівняй їхъ зъ німецькою баладою, зроби ріжницю міжъ нашою а німецькою баладою, розбери, якъ Шевченко поступавъ собі зъ темать тополі або причини й утопленої.

Німецькі а загално балади западовцівъ суть тими поетичними плодами, въ котрихъ співність ліризму перемагає; балади Шевченкові суть на подобі народнихъ думъ списані, однакжъ зовсімъ самодільно; немають вони в нічімъ східности зъ баладами класичними запада: за основу Шевченковимъ баладамъ служать самі прості події, повзяті зъ настоя-

щого життя народного, въ котрихъ якъ найвірнійше представляють ся звичаї, обичаї, духъ і душа нашого народу. Голосъ, в якімъ поеть висказує свою річъ, єсть такъ поєдинчий, такъ правдивий, наче голосъ самихъ живихъ людей, нимъ представленихъ. Лишаю жъ тобі же тое ґрунтовнійше перестудювати, а опісля возьмешъ темать сей, що нарисовавъ, и перестудиюй сей темать „Скали дівочої“ — все, що неєсть властивимъ (das Unwesentliche) відкинъ, а властиве (das Wesentliche) удоскональ що до поетичного духа въ твоімъ серцю, а якъ осінить тебе муза, въ сю хвилину списи виспівай її. Менше більше я Тобі das Wesentliche червонымъ олівцемъ закрислюю, а das Wesentlichste червонымъ підкрислено; що треба опустити, то перекрислено. Найважнійша річъ буде тобі завданємъ все, що червонымъ олівцемъ підкрислене, поетично обробити, але не широко розтягати; друга річъ початокъ зробити въ той спосібъ, въ який єсть початокъ Шевченкової „Тополі“ або „Утопленої“ зроблений. Після того, я закінчивимъ такъ: Настя виглядаючи Василя скаминіла на скалі, якъ въ „Тополі“ дівчина замінилась въ тополю. Такий кінець взнеслійший еґнабег, якъ той у Тебе теперъ є. А щобъ той кінець не бувъ такъ дуже дивний, якъ то кажуть, deusexmachina (ні зъ сего ні зъ ового), то ужий до сего якахъ чарівъ, якъ то Шевченко робить въ „Причині“, и „Тополі“.

Загално просити тебе буду, щобъ твоя

річъ въ „скалі дівочій“ не була розтягнена — а ядерна на самій річці и поезії. Пишучи її, тямъ все теє, що ти малюєшъ образи словами; вистерігайся такъ зовимихъ еґкліґенде Beschreibungen, бо то робить поезію дуже ослялою й мимохіть мусить впасти въ прозу; уживай о скілько можна часу теперішного (praesens) въ часівникахъ, черезъ те читателєви здаватись буде, наче то все теперъ передъ єго очима переходило. А передовсімъ перестерігаю й прошу тебе, незачинай її обрабляти, покіль цілу річъ, цілу повість не будешъ мавъ оброблену въ въ твоімъ поетичнімъ серцю. Завсіди старай ся якъ найменше, але якъ найтрафнійшихъ слівъ уживати до змалєваня образівъ; щобъ вірши були плавні, легенькі, співні. Метрумъ уживай коломийкове якъ Шевченко въ Тополі й Утопленій. — Господи, дай, щобъ тая свята, непорочная муза народу нашого мелянхолічно сумовитово осінила, освітила мого преславного Кобзаря Данила Млаку и разомъ зъ нимъ проспівала сю чудно-хорошу баладу „Скала дівоча“.

Посилаю Тобі до читаня: Основу зъ Листопада 1862 р., Хмельницину та дві Квітчені повістки: Перекотиполе й Пархімове снідання, коли ще не чатавъ. Ся „Основа“, що я тобі посилаю, має багато добрихъ и то дуже добрихъ статей.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 27. серпня 1907.

Берлін. Цісар Вільгельм відвідав в сім році ромульського короля Каґоля в Букарешті. Цісар має переїздити через Львів, Чернівці.

Париж. Адмірал Філіберт телеграфує дня 25. с. м.: зачувати, що Мулей Гашид машерує на Касу Блянку.

Париж. Вчора вечером прибув ту грецький король Юрій на кілька днів.

Богдан Лепкий.

ЗА ЩО?

(Дальше.)

„Відсвяткую тай за кордон. А там — шукай вітра в полю. Чи на фільварку яким найму ся, чи при фабриці, вже я дам собі раду. З весною піди до нашого Михайла, най кому поле найме. Ниві на землі кожний потребує, то заплатить, а Михайло вашої кривди не схоче. Скажеш най на Ставищу пшеницю посіє а жито на Середній, буде мав як шувар. Товару не продавай. Може Бог дасть, що прийде нове право і я верну, а тоді, знаєш, як трудно без худібки“.

Говорили а час ішов. Вже й північ минула. На дворі втихло, звізди висипали ся на небо, як вівці з кошари. Крізь вікно видно дерева інзем обсерілені і дорогу, добре ввіжджену, здовж села як виправний ручник простерту. При дорозі стоять хати з снігом на стріхах і освітленими вікнами дивлять ся на церкву на горбку між липами. З деяких курить ся дим. Так подобають на газдів в білих шапках з люльками в роті, що йдуть до церкви на всеношну. Чути, як з подвіря на подвірє хтось перебіжить, скрипнуть ворота, забрешуть пси. То від сусідів носили до панотця вечеру, то Іван вертає від Ссфії, а то знов Микита Грім, перший в селі п'як, вертає з монополії і трафити до хати не може. Вправ перед кузнею — колядує.

На другім кінці села сьпівають...

* * *

„Хтось йде! Чуєш?“

„Чую. Подиви ся в вікно, може пізнаєш, хто“.

Ветромйла голову в віконце.

„Соцький“) і кількох чоловіків. Христе, Боже!“

„Не кричи. Двері замкнула?“

„Замкнула. Матінко сьвята, многотерплива, зглянь ся на нас та наші діти“.

„Не заводь. Як прийдуть, то скажи, що вночі хлопів до хати не пускаєш. Зрозуміла?“

„Розумію. Ох доле моя нещасная. За щож ти мене так страшно караєш. Ох доле!“

„Не кричи, кажу, бо дітвий збудить. Чуєш, гримають, йди до дверей“.

До дверей хтось справді задукав палицею трічі, як свати.

Жінка на силу промовила: „Хто там?“

„То я, соцький, відчинить!“

Я сама в хаті і хлопів поночі не пускаю“ — відповіла набираючи відваги.

Під дверми залував регіт.

„А дивить, яка сьвята! А той, що з вами цілий вечір сидить не хлоп? Ха, ха, ха!“

Мовчала.

„Не відчиняй“ — приказував чоловік — „Най розбивають“. — Сотки гадок перебігала йому по голові.

„Приказую вам відчинити іменем закону!“ — повторив з урядовою повагою соцький.

„А я вам, добрі люди, кажу, що по ночах хлопів не пускаю, прийдїть по дневи, а тепер менї дітвий не страхайте“.

„То не є жадні хлопів, то є урядові особи, розумієш, дурна бабо? А як ти нас по доброму не пустиш, то ми силою увійдемо, бо громада не може укривати острожника**“.

Іх якби хто довбнею вдарив.

„Острожник“.

„Стрібуйте“ — відповів обуджений —

„Я вас привітаю як злодїв, що вночі лізуть до чужої хати“.

„А, здоровимо вас, Свдори зі сьвятами. Видите, ми кажемо, що хочемо з вами бачити ся, а ваша жінка не хоче нас пустити. В урядовім ділі приходимо, пустїть!“

„Не пускай, не пускай!“ — благала, припадаючи до нього.

„А щож? Кошином видїзу, чи що? Видиш, що обступили хату. Мушу вийти“.

„Ну?“ — наставляв соцький — „пустите нас чи ні?“

„Відпустїть перше своїх людей“.

Чути було, як кілька хлопів перейшло подвірє, як відчинили і замкнули ворота...

Сидір підперезав ся і заложив шапку.

„Не йди. Послухай мене, не йди!“ — благала жінка, чїваючи ся його ніг. — „Не йди!“

Відсунув єї легко і відчинив двері...

Хвилю стояли мовчки. Оден в дверех, другий на стежці перед хатою. Сидір широкоплечий, гордий, з очами, з котрих сиплять ся іскри, соцький скулений, несмілий, як винуватець, палицею по снігу пише.

В хаті хлипає жінка.

„То ви по мене як по душегуба прийшли?“ — сказав гордо і чекав відповіді.

Соцький мовчить.

***) Острожник — кримінальник.

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Синстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 26. серпня: о. Т. Турула з Хоросткова, о. Дм. Хомиш з донькою з Шулганівки, о. Вол. Клюка з Гвіздця, о. Ом. Камнич з Головецька Гор. Ан. Лудик з женою і сестрою з Дрогобича, о. Гр. Редчук з Дубковець, Н. Телисницький з Устя зел., о. Ів. Дорожницький з Висоцька, о. Мих. Власенко з Черепина, Ів. Литвиновичева з донькою з Тероболї, Ів. Пеленьський з женою з Сянока.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 31. серпня 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлєнє. В недїлі і сьвята 2 представлєнє о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Іван Олійник

і Володимир Сабарай

позолотарі

перебувають під сью пору в Дикові старім почта в місци.

Поручає ся дешево і совісно

Артистично ритівниче заведєнє

А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Синстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі ґравури — віскі ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (5-25)

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (Дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річій домашних і господарських, збіжа і паші на случаї шкід заподїяних через пожар. Оплата премій мала, а крїсть для погорівших велика.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі сєтяни з поміж членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сїм і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечєні члєни по 10 сот. за кожду корону заплаченої річної премії.

Банк красєвїй у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, і т. д. приймають поліси „Дністра“ при удїлюваню позички.

Нїтєві обезпечєня приймає „Дністер“ для Краківського Товариства, а провізію від таких обезпечєнь відступає „Дністер“ на добродїїні ціли.

Пояснєня до обезпечєнь удїлає Дирекція або агєнти

Агєнції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єще не робить инший агєнт „Дністра“, можуть пшємєльні сєляни старати ся о удїленє агєнції. До тепер дістали агєнти 969 507 К провізії.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит урядників	„ 185 810 21
инші фонди заосмотрєня	„ 25.000 —

Сєляне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Канцелярїі отворєні для сторїн тільки перєд полуанєм (8-3 год.).

Сєляне! покрївайте дахи бляхою або дахівкою!

„Між Своїми“ низка руських пісєнь на цитру уложив Зєнон Кирилович, — вийшла і можна набути по 2 кор. за примірник в книгарні Тов-а ім. Шевченка у Львові і М. Жиборського в Коломиї. (3-5)

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папєри цінні

і **МОНЕТИ**

по найдєшевшїм курсї деннім не числячи нїякої провізії.

*) Соцький — се сїльський поліціант.